

A MUNKA

XVII. évfolyam, 42. szám.

ára 16 fillér

Salgótarján, 1939 október 14.

Szükséges kormányhatósági rendelkezők.

A vezető európai nagyhatalmak között kitört háború alapvető sorsfordulatot hozott gazdasági téren is. A nemzetközi kereskedelem, vagy legalább is a nagy tengeri hajózás, szinte máról-holnapra megakadt, illetve eredeti forgalmának egy töredékére csökkent s a háború nemcsak a fegyverek között, hanem gazdasági téren is egyre szélesebb fronton bontakozik ki. A gazdasági háború tényeit jól ismerjük: a nyugati nagyhatalmak tengeri blokád alá akarják venni Németországot, Németország pedig tengeralattjáró-háború útján védekezik. Mindez természetesen kihat a közvetlenül nem érdekelt államokra is, mert hiszen a civilizált emberiség a legfontosabb életszükségletét kielégítő cikkek nagy részét tengerentúlról szerzi be. Kivétel nélkül minden országban arra kell tehát törekedni, hogy a fogyasztást bizonyos cikkek terén korlátozzák és ezzel — ha szerényebb keretek között is — biztosítsák a lakosság állandó ellátását.

Látjuk, hogy a semleges országok egész sora (Finnország, Svajc, Észtország, Hollandia, Belgium, stb.) bevezette a jegyrendszert. A hadviselő és nem hadviselő államok között sok van, amely egyszerűen beszüntette a magángépkocsik forgalmát, vagy pedig felemelte a vasuti díjszabást is, hogy ezzel a hajtóanyagok és fűtőanyagok fogyasztását csökkentse. Több országban szigorú ellenőrzés alá helyezték és korlátozták az élelmiszerfogyasztást is, vagy pedig egyes cikkek árának jelentős növelésével és más erélyes intézkedésekkel vették elejét a zavartalan ellátást meggátoló, tulzolt vásárlásoknak.

Gyorscsapatok.

Az egész világ feszült érdeklődéssel figyeli a most folyó európai háborút.

A spanyol belháború kezdő lépései után, a német-lengyel háború az első, amelyet újszerű hadieszközökkel, valóban korszerű hadseregek vívtak egymással. A technika új hadieszközeinek igazi próbája ez a háború volt.

A német hadsereg számbeli, vezetési és egyéb fölényén kívül harcászatiilag a háborút gyorscsapatok révén nyerte meg. Lengyelország gyors lerohanásának és a „Blitzkrieg”-nek a lehetősége a motorizált csapatok minden várakozást felülmúló eredményéből adódott.

Gyorscsapatok alatt, a gyalogságnál gyorsabb mozgásra képesített csapatokat értjük. Ilyen csapatok a lovasság, a kerékpárosok, a gépkocsin szállított gyalogság, valamint a harckocsi és páncéllalmozgók.

A világháborúban gyorscsapatként még csak a lovasság szerepelt és csak az utolsó két évben tűntek fel entente-meglepetésként a harckocsik. Ezek szervezése és alkalmazása azonban más volt mint a mostaniaké. A lovasság tiszta lovasokból állt és a harckocsi egységekben nem

Lassan-lassan meghalnak a kertek virágai, — itt-ott még árván busul egy-egy elkésett, illattalan rózsabimbó, a dália, georginák tarka szirmainak szélét már megperzselték a fagyos hajnalok, most már csak a télkertekben és virágosboltok kirakatainak üvege mögött virul tovább a nyári kertek zöngés, friss élete. Jön a krizantém korszaka, a krizantémé, amelynek csodálatos színeit épp úgy szeretem, mint ahogy nem szeretem gögös hidegségét, filmdémoni borzasságát. És jön a ciklámen korszaka, a ciklámené, amelyről ne higgyék, hogy csak előkelő és lélektelen testvére az édes, szerény, jóillatú, erdei ciklámennek, — testvérek, talán mostohatestvérek, de ez is, az is ciklámen és egyformán kedves mindkettő.

Valószínűleg sokan vannak, akik velem együtt hiszik, hogy ha nem volna ciklámen a világon, talán még nehezebben viselné el az ember a virágtalan telet. De elég, ha megjelenik szobánkban egy cserép ciklámen, fehér, halványviolet vagy biborszínű kis püspöksüvegeivel és máris otthonosabbá válik minden. Nem tudok nála hallgatagabb virágot, talán csak egyet: az árvácskát. De az árvácska annyira tele van szomorúsággal, igazán nem véletlenségből kapta bánatos kis nevét. A ciklámen nem szomorú, csak hallgatag és kissé zárkózott. Némán ül tövén, amely mindig bontogat egy-egy

Magyarországon eddig aránylag kevés ilyen intézkedés történt, bizonyos vonatkozásokban azonban az ország magasabb érdekeit szem előtt tartva, máris mélyreható rendeleteket kellett életbeléptetni. Ilyen például a motorhajtóanyag fogyasztásának szabályozása s legújabbban a kávé és tea árának kétszáz-százalékos illetékkel való megterhelése. Ennek az intézkedésnek nem az a célja, hogy az állam bevételeit emeljék, hanem az, hogy a fogyasztást korlátozzák. A mai helyzetben a nyugateurópai és a tengerentúli piacokkal való forgalom nagy szállítási nehézségekkel küzd, s ilyen körülmények között nem engedhetjük meg magunk-

Ciklámen.

újabb, összesodort kis püspöksüveget, némán ül és figyel. Sokszor az az érzésem, hogy a ciklámen lát. Látja életünket, látja örömeinket és bánatunkat, látja magányosságunkat is, ha egyedül vagyunk. A ciklámen hozzánk tartozik, szeret minket és olyan szerény: csak azt kívánja, törődjünk vele kissé és itassuk szorgalmasan friss vízzel. És ha ezt érzi, hálás érte. Sokáig megtartja pompáját, hogy örüljünk neki, örömmel és buzgón bontogattja bimbóit, hogy minél tovább társunk lehessen.

A ciklámennek nincs illata, de mégis van lelke, — olyan, mint azok az emberek, akik nagyon tudnak szeretni, de valahogy nem tudják mutatni. Sokan vannak ilyenek. Azt hinné róluk az ember hidegek, lelketlenek, nem tudják, mi az érzés. Pedig talán épp úgy tudják, mint más, mint az, aki gazdag lelke kincseit tékozzalva szórja szét, sőt kissé talán hivalkodón is. Ők pedig bármennyire szeretnék mutatni lelküket, érzéseiket, nem tudják, de nem tudják azt sem, miért. Csak néznek ránk, csak egy-egy kis mozdulattal, szóval jelzik, mit éreznek, de ezek olyan apróságok, amelyeket a legtöbben nem vesznek észre, nem vesznek tudomásul. Mint például azt, hogy a ciklámen ott van a szobában és némán odaadja fiatal szépségét...

(—ány.)

nak azt a fényűzést, hogy nemes devizabevételeink jelentős részét

olyan cikkekre fordítsuk, amelyeknek beszerzése csak másodrendű, vagy harmadrendű fontosságú. Ez az intézkedés a fogyasztók egy kis része szempontjából lényeges korlátozást és költségtöbbletet jelent ugyan, de most nem az a döntő szempont. Az állam arra törekszik, hogy a magyar ipart, amelynek napról-napra nagyobb jelentősége van az ország általános szempontjából, minél több nyersanyaggal és félgyártmánnyal lássa el. Most nem egyes fogyasztók életének, vagy izlésének apró kellemetlenségei forognak kockán, hanem a milliányi magyar munkásság kenyere és az ország gazdasági felkészültsége.

A kormány eltekintett a jegyrendszer bevezetésétől és más hasonló korlátozó intézkedésektől és a legcélravezetőbbnek látszó áremelést alkalmazta. A fogyasztásnak ez a szükségessé vált csökkentése olyan cikkek forgalmában történt meg, amelyeket a fogyasztó aránylag legkönnyebben nélkülözhet. Kétségtelen, hogy sok embernek ez is áldozatot jelent, az áldozat azonban eltörlül azok mellett a magasabb nemzeti érdekek mellett, amelyek a magyar ipar nyersanyagellátásához és vele együtt hazánk gazdasági önvédelmének csorbitatlanságához fűződnek.

Városi közgyűlés.

F. hó 12-én a várorosatyák élénk érdeklődése mellett tartotta meg a képviselőtestület 43 pontból álló, özi rendes közgyűlését, melyet dr. Förster Kálmán polgármester nyitott meg délután 3 órakor a Hízekegyel.

A polgármesteri bejelentéseket dr. Figus Béla főjegyző olvasta fel az alábbiakban: A 7790/1939 sz. M. E. rendelet alapján a képviselőtestületi virilis tagok névjegyzékéből töröltettek: dr. Winter Simon, Szauer Andor, Baumann Izidor, Hochauer Károly, dr. Paszternák Sándor, Friedmann Lipót, Kainer Mór, Kovács Nándor, Wetzler Miksa, Böngelglück Dávid, Löwi Béla rendes és Paszternák Oszkár Vilmos, Herczog Ede, póttagok. Helyettük behívtak virilis jogon Révay Sándor, Buczkó Gábor, Karattur Antal, Jakabi Pál, dr. Takács Adolf póttagok, Karattur Antal és Buczkó Gábor választott tagok helyébe Horváth Károly és Eckert Róbert hívtak be. — Özv. Véhovszky Istvánnét a képviselőtestületben P. Szabó Szerafin képviseli. — Dr. Tóth Máttyás bucsubeadványát később terjeszti be a polgármester, mert egyelőre ideiglenes jellegű dr. Tóth Máttyás gömörvármegyei aljegyző távozása.

gyors alkalmazáshoz tér nyílik, a páncéljarművek és a motor elérhetetlen versenytárs.

A gyorsadosztályok és dandárok szervezése tehát minden állam hadvezetőségének sürgős és elemi érdeke. Bár a motoros alakulatok felállítására aránylag a legnagyobb teherterhelést jelentik a honvédelmi kiadásoknak, ettől katonai szempontokból eltekinteni nem lehet. Magyarországnak is elsőrangú honvédelmi érdeke tehát, hogy a motorizálás megkezdett útján továbbhaladjon.

A motorizált hadsereg fenntartása üzemanyag kérdése. A hadvezetőség számára tehát a benzin ellátás biztosítása mindinkább fokozódó fontosságú kérdéssé válik. Mindinkább sürgető jelentőségű kérdéssé válik ebben a vonatkozásban az állampk hazai benzin kutatásának kérdése.

A motorizált hadsereg fenntartása üzemanyag-kérdés. A hadvezetőség számára tehát a benzin ellátás biztosítása mindinkább fokozódó fontosságú kérdéssé válik. Mindinkább sürgető jelentőségű kérdéssé válik ebben a vonatkozásban az állampk hazai benzin kutatásának kérdése. A magyar kormány és hadvezetőség ily vonatkozásban mindent meg is tesz és ma már benzin-szükségletének egy részét hazai lelőhelyek termékeiből tudja fedezni.

Ezután az alábbi tárgysorozati pontokban határozott a képviselőtestület:

A vízvezeték és szennyvízcsatornázás létesítésére 300.000 P. hitel biztosítása az 1940. évi költségelöirányzatban és egyéb előkészítő intézkedések. — A vízvezeték és szennyvízcsatornázásra 1939. évben biztosított hitelfelhasználása. — A vízvezeték és szennyvízcsatornázás terveinek bemutatása, a 600.000 P. OTI kölcsön felvételének előkészítése. — Az 1940. évi költségelöirányzatban biztosítandó renkívüli hitelek megállapítása. — Az állami elemi iskolák fejlesztésére felvett költségvetési hitel biztosítása 1940. évre. — Közvágóhídi tartaléklap létesítése. — Ovoda, napközi otthona átalakítására hitel biztosítása 1940. évre. — Salgótarján megyei város 1939/40. évi inségenyhitő tevékenységének költségelöirányzata és munkaterve. — Az 1939/40 évi inségenyhitő tevékenység és az 1940. évi költségelöirányzat terhére elvégezni szándékolt uturkolási, csatornázási és aszfaltozási munkák és az érdekelt ingatlanulajdonosok hozzájárulási kötelezettségének megállapítása. — Salgótarján m. város háztartási és egyéb alapjainak 1938. évi zárószámadása. — Salgótarján m. város háztartási és egyéb alapjainak 1940. évi költségelöirányzata. — Reguly Lajosné kérelme ösvényi nyugdíjának megállapítása iránt. Molnár Imre állását kérelme



Lajos fia után családi pótlék engedélyezése iránt. — Hajdu Lajos altiszt kérelme jogosulatlanul felvett családi pótlék utólagos megállapítása és engedélyezése iránt. — Dr. Tóth Máttyás kérelme építési kölcsön engedélyezése iránt. — Szalontai János kérelme házépítési kölcsön engedélyezése iránt. — A gyepmesteri szerződés meghosszabbítása. — Dr. Tóth Máttyás vm. aljegyző részére 1939. szeptember havában tartozatlansul kifizetett illetményei visszatérítésének mellőzése. — A Jónás telep árvízveszélyes voltának megszüntetése. — A tisztviselők és alkalmazottak részére karácsonyi segély megállapítása 1939. évre. — A védőnői szolgálati viázonnyának szabályozása. — A kocsisok, utcaseprők és napszámosok szolgálati viszonyának szabályozása. — Dr. Felszeghy Miklós városi orvos jutalmazása. — Az állagot meghaladó munkateltjesítményt végző tisztviselők és alkalmazottak jutalmazása 1939. évben — Kiss Elek altiszt segély iránti kérelme. — Reif Simonné kérelme a város nevében álló házának részére történt ajándékozás tudomásul vétele és az építési kölcsön nevére írása iránt. — Főiskolai hallgatók részére megállapított segély felemelése és odaítélése. Zsiday Livia kapta meg az évi 600 pengő ösztöndíját. — Dr. Brunovszky Lóránd tüdőbeteg gondozó orvossal kötött szolgálati szerződés. — Gyarmathy Margit városi íróné kérelme házépítési telek átengedése iránt. — Földi József és nejétől megvásárolt ingatlan adásvételi szerződés. — A városi levénte egyesület oktatóinak kérelme az eddig élvezett és szeptember 1-től leszállított oktatói díj különbözetének megállapítása és folyósítása iránt. — Az 1939. II. t.c. 129. § értelmében a honvédelmi szolgáltatásokért járó térítések és kártérítések megállapítására bizottság megalakítása. — Salgótarján megyei város tűzrendészeti szabályrendelete. — Salgótarján megyei város szabályrendelete a nyílt árusítási üzletek zárórájáról. — Salgótarján megyei város gépjárművel üzött gépkocsi (autó-taxi) ipar gyakorlásáról alkotott szabályrendeletének módosítása. A város belterületén kiskocsi 150, nagykocsi 2 pengő, 15 percnyi várakozással. A városon kívül km. kis kocsi 25, nagykocsi 30 fillér. — Dr. Vilmon Gyula m. kir. titkári főorvos kérelme házépítési telkének eladása esetén a beépítési határidőre vonatkozó előírás hatálytalanságát iránt. — A közszéki és kihágási bíráskodással megbízott tisztviselő helyettesének kijelölése. Dr. Lapsánszky János bizatott meg. — Tóth Gyula kérelme ingatlanának a városi házi vízvezetékbe való bekapcsolása iránt. — Tóth Gyula felajánlása a köztemetőben egy kápolna építésére. — Az országgyűlés helyének megállapítása tárgyában határozathozatal. A pro és contra

megvitatott témáról magasnövő vita után egyhangúlag határozott a közgyűlés. Lajos más helyén külön cikkben számolunk be a határozatról. — Csomor Máttyás közmű-tartozása után kamattelszámítás kezdő időpontjának megállapítása.

A közgyűlés végén ifj. Timaróczy Sándor kiemelte azt a kellemes megle-

petést, hogy a város tisztikara a polgármesterrel élén fekete magyar ruhában jelent meg a közgyűlésen, melynek ezzel emelkedettséget, megbecsülést, a városatyák iránt pedig tiszteletet biztosított. A polgármester meleghangú köszönete után ért véget a nemes tónusú és hosszú közgyűlés.

Városunk országzászlója.

Hazánk elesett sorsának jelképe, a félárbóca engedett országzászló városunkban is helyet kér magának. Az illetékes tényezők hosszú idő óta foglalkoztak a tervvel s meg is tettek minden intézkedést, melynek folyamánaként megindult az építése is a városunkat övező hegy-köszoru legmagasabb ormán, a Szent Imre hegy tetején. Iskolás növendékeink kezében felhordott építési anyagai, az önkéntes munkavállalók zárandoktéglái bástyába sorakozásuk közben mégis megálltak az elmúlt hetek során.

Felmerült ugyanis az a vélemény, hogy az országzászló vesztit általános jelentőségéből, ha ez a város életétől távol, ezen az egyébként is körülményesen megközelíthető helyen lesz s hivatását nem tudja betölteni, ha a városon kívüli magaslaton emelkedik a felhők közé. Ünnepek rendezése, a sáros időkben való felvonulás nehézségei, a zászlót körülvevő terep szűk kerete stb. stb., mind-mind olyan szempont gyanánt jelentkezik, hogy ezek hatása alatt meg is állt az országzászló építési munkája s a megfelelőbb elhelyezési megoldás keresése vált esedékessé.

Ennek a gondnak a felhősi neheztek rá a képviselőtestületre, amikor a minap ismételt határozathozatalra tüzetelt ki e jelentős kérdés.

Ennek során városunk nem mindennapi szépművészettel bíró polgármestere, Dr. Förster Kálmán belátva, hogy egy ilyen létesítménynek csak úgy van meg az igazi értelme, ha az egyhangú megértésből fakad, azt a javaslatot tette a képviselőtestületnek, hogy tekintettel a hegy tetején levő anyagnak, az építési munkát folytassák s ha majd készen lesz a bástyaszerű alapzat, akkor döntessék el, vajon megfelelő helye lesz-e ott az országzászlónak, mert nem adja fel —

úgymond a reményt, hogy a város közönsége mégis csak be fogja látni, hogy méltóbb helyet az országzászló számára nem találhat, mint a várost és vidékét messze uráló szent Imre hegyen (Pipisen.)

Magasnövő vita indult meg ennek kapcsán, amelyben Schreiner Jenő, Traum Péter, P. Réz Marián, Dr. Csengődy Lajos, Katona László, Timaróczy Sándor, Zagvai Béla, Kilczér Béla, dr. Lapsánszky János és mások vettek részt.

Ennek során tisztázódott elsősorban az, hogy városunk országzászlója az országban felállított átlagos országzászlók jellegétől különbözni fog. Mert míg átlag mindenütt a hazafias ünnepek színlelyű szolgálat az országzászló, addig a miénk a hétköznapi élet légkörén kívül, nem a tömegek zajos összegyűjtését, hanem a szenvedő Haza iránti hűség szíve, különösen az ifjúság zárandokcsapatát lesz hivatva a maga közelébe vonzani. A nagy tömegfelvonulások helyett — amelyre egyébként is a Hősi emlékmű hivatott és ez egyedül alkalmas városunkban, — a nemzeti érzés szent tüzeinek hivatott ápolói, a frontarcok, a cserkészek, leventék, az iskolák s hasonló egyesületek önkéntes kiküldöttjei látják majd el a nemzeti ünnepeken az ország zászlót a zászló alatt, hogy a völgyben élő emberek szemébe lobogtassák s a mindennapi élet légkörén túlra felemeljék a tekinteteket, oda, ahol a honfiai érzés minden anyagiasságtól mentes és az önérdékek harcán felülálló szellemen lobogtatja a félárbócos lobogót.

A Szent Imre hegyvonulat kálváriai részén ott áll már a kereszt, mint a keresztény hit oltára. A másik és felsőbb végén helyezkedik majd el az országzászló, mely így a vallásos és hazafias érzések szent oltárává válik, amely előtt

csak úgy állhat meg a magyar, ha tul-emelkedik a hétköznapi élet sokszor poros, vagy sáros keretein és tiszta szívvel áldoz egy-egy áhitatos érzéssel, buzgó fohással, csendes imádsággal — de mindenesetre a nagy természet templomában felébredő lélektisztulással az elesett, de feltámadást váró Magyar Haza jelképénél!

Ezek az áldozatbemutatók mindenkor — éppen a hely fekvésénél fogva is — a város közönségének szemeláttára zajlanak majd le, akár zenés felvonulások, akár iskolai kirándulások, érettségi találkozók, akár magános zárandokok veszik majd körül a szent lobogót. S mindezek láttára lesugárzik majd a völgyben élők lelkére valami abból a szent érzésből, amelyet e város kormos, vagy fehér ruhával takart szívei egyformán hordoznak bensejökben, ami a megmaradt és az elvesztett föld rögeivel kapcsol titokzatosan mindnyájunkat össze.

Ilyen különleges szerep és jelentőség kapcsolódik majd Salgótarján országzászlójához, amely úgy a környékbeli, mint a messze hegyek felé, tulra a kitódott határokon is szent üzenetű változik: *Vagyunk magyarok és várunk rá, hogy elszakított véreink a magyar Reménység árbócnak csúcára váró háromszínű szent lobogó alá!*

Minden szívben visszhangra találtak ezek a gondolatok és érzések, amikor a képviselőtestület tagjai az országzászló elhelyezésének nagy kérdését tárgyalták. Nem volt nehéz belátni, hogy a más városokban való hivatását az országzászlónak, nálunk maradék nélkül betölti Hőseink emlékműve s ennek a különleges lelket maga körül sugárzó országzászlónak létesítése elől az utolsó akadály is elhárult és határozatba ment, hogy amint az eredetileg is tervezetett, az első elgondolás szerint készül el véglegesen az országzászló!

Ezzel nemcsak városunk szépségének növéja, nemcsak hegyköszoruink körképének fensége gazdagodik, de egyben egy olyan országzászló fog besorakozni a hazai városok és falvak országzászlói közé, amelyhez hasonlóról ezidőszertint tudomásunk nincs.

Keressük e szép alkotásban a magasabbrendű lélek nemes és nem hétköznapi megnyilvánulásait és akkor a városatyák egyhangú határozata egybeolvad a nagyközönség egységes és meleg együttérzésével.

Karancsság ünnepe.

Örömmünnepe volt Ságújfalukarancssági plebánia jólelkű áldozatos hiveinek, midőn a hercegprimás nevében dr. Meszlényi Zoltán esztergomi segédpüspök felszentelte az Ó keresztény stílusban épült gyönyörű templomot.

Előző este diszkapu, bányalámpás bányász, szivgárdista s levente lámpás hívő sereg várta az érkező dr. Meszlényi Zoltán sinopoli püspököt.

Gyönyörű új templom szentelésére érkezett szombat este a karancssági teljesen restaurált plebánia templom előtti diszkapu elé az új templom tulajdonosát megvevő s ajándékozó dr. Serédi Jusztinián hercegprimás képviselője dr. Meszlényi Zoltán püspök, dr. Weiss Ferenc érseki titkár kíséretében, ahol előbb dr. Orsovay Stojkovits József járási főszolgabíró, a Máltai Rend lovagja köszöntötte ékesen a magas vendéget bányász-lámpás bányászok, lampionos leventék, szivgárdisták sorfala között, majd Pósa Zoltán főjegyző a község nevében, magyarrubás lányok virágcsokorral. A főpásztor köszönete a járás aktív vallásos fejének, s az áhitatos hiveknek szólt és megáldotta a restaurált templomot s az új iskolákat.

Másnap, október 8-án közel 6.000 hívő sereg gyűlt egybe az új Szent László templomszentelésre Ságújfaluban Bozonnyik, Chikán, Sasvári lelkészek, dr. Druha, Uhlárik esperesek segítői jószívvel kész vezetése mellett.

Az építésben segítő Salgótarjáni Bányabatalmas zenekarral, 500 tagú diszruhás századdal vonult fel Csathó Imre bányafelügyelő vezetésével, majd a Rimamurányi acélgyár következett, élén Juraskó főnökkel, Etesről levente század.

A érkező főpásztort dr. Baross Jó-

zsef a nehéz időkben a vallás védő erejére alludáló hatalmas szavakkal üdvözölte, majd vitéz dr. Orsovay Stojkovits József főszolgabíró a járás nevében ígerte minden erő összefogását a karddal szerzett, keresztrel fenntartott haza javára.

A püspök ezután a gyönyörű falait és hajóját, szentélyét szentelte fel, megírt szertartások közt a nagyszámú pap-ság asszisztenciája szoltáréneklése közben. Utána az első misét mutatta be a Mindenható, majd teljes ornatásban a szószékre lépett s hatalmas felépítésű felszentelési és bérmálási beszédben kötötte lelkére a zsufolt templom nagy hívő seregének a földi és lelki templomépítés állandó és áldozatos, kitartó munkáját, továbbra is az együttes munkával ez istenházát felépítő buzgó lelképásztorral karöltve.

A lelkeket megerősítő, nagy beszéd mély hatást váltott ki. Majd a bérmálás szentségét szolgáltatta ki díszes papi segédlettel, Csábi Károly karnagy énekével.

Ezalatt az 5000 főnyi hívőtáborban a templomépítő lelképásztor, dr. Horváth József celebrált tábori misét a templomért hálát adva. P. Réz Marian házfőnök, rendi tanácsos prédikált a testi és lelki templomról, kiemelve az egyházi építkezésekben a nehézségektől meg nem ijedő plebános vezetés alatt összefogó hivek áldozatos és erdményes munkáját e szép templom befejezésében, valamint a Salgótarjáni Köszénbánya, Acélgyár és az Üveggyár hathatós segítségét, a hivek adományaival.

Majd a diszgyűlésen dr. Baross József főispán Horthy Miklós kormányzót s az általa kormányzól beszédében aposztrofált béke-pápát XII. Piuszt köszöntötte. Neográdi Horváth Sándor allspán a vár-

megye nevében üdvözölte a hercegprimás nevében funkcionáló püspököt s az alkotó lelképásztort, kik a vallás erdővében a béke s emberi boldogulás biztos fedezéke. A járási főszolgabíró remek hitvalló beszédben az egyházi és nemzeti eszmék megerősítésére iskolákat s a ma felszentelt gyönyörű templomot leleményes szorgalommal, buzgalommal felépítő plebánosnak tolmácsolta a járás nevében háláját s kívánt további eredményes együttműködést a mindenben támogató batóságokkal.

Mocsáry Ödön országgyűlési képviselő a törvényhozásnak, a krisztusi alapra való helyezkedésének fontosságát s sürgős szükségességét hangsúlyozta. A szomszéd plebánosok nevében Broznyik József emelte ki a pihenést nem ismerő templomépítő kollektívát is csodált apostoli s eredményes buzgalomát s javaslatára hódoló táviratot küldött a diszgyűlés a hercegprimásnak.

Radics Sándor tanító az egyházközségek s tantestületek háláját fejezte ki a felépített új iskolákért is.

Ezután a felejthetetlen nap külső, belső lelki élményeinek hatása alatt osztott a nagy sereg, álmódóva a nyugodt béke Krisztusi Országáról, amikor a világrombolás helyett újra épít iskolát, templomot, a szeretet, igazság s béke hajlékait...

A kormány 100 vagon hullott almát vásárol Kárpátalján. A kárpátaljai alma megfelelő értékesítésének biztosítását szolgálja a földművelésügyi minisztérium akciója, amely a piaci árakra nyomasztóan ható hullott alma feleslegeknek pálinkává felfeldolgozást segítő a termelőket. Ezért megállapodott a szeszgyed-árusággal olyan értelemben, hogy a szeszgyed-áruság tulajdonában levő munkácsi bor és gyümölcs-szeszfőződének 100 vagon hullott almát pálinkává fozzennek.

Hírek és különfélek

Késői rózsá.

A haldokló kertben, mint az élet egy apró lángocskáját, piros, friss rózsát találtam. „Milyen gyönyörű ez a rózsá” — mondtam csodálkozva és nem is gondoltam rá, hogy kertem nyáron tele volt sokkal szebb és sokkal nemesebb rózsákkal. Aztán jöttek a kertek át mások, kicsinyek, nagyok, szegények és jómódúak és elhaladtak nemlétük az őszirózsák, a krizantémok és a haldokló dália mellett és csak ezt az egy szál piros, kis rózsát csodáltam...

Igy vagyunk — gondoltam — bizony így vagyunk mindennel a világon. Amíg tele van a kertünk, az életünk rózsával, észre sem vesszük gazdagságunkat, közönyösen megyünk el mellette, mintha örökké tartana a rózsanyílás ideje. Aztán elvirulnak a rózsák, más virágok jönnek: már nem oly forrók és illatosak, már nem a nyár virágai, de hát mit tehetünk ellene? Talán nem is gondolunk rá, hogy az ősz virágai ezek, mintahogy arra sem gondolunk, hogy a rózsá a nyarat jelenti. És egészen bizonyos, hogy ezek mellett is ugyanolyan közönyösen megyünk el, mint a rózsák mellett a maguk idején, ha csokorba is kötjük, vázába is tesszük, nem érzünk különösebb megfigyelést. De ha aztán, október közepe, a tél küszöbén, friss rózsát nyit a a bucsuzó napfény a kertben, részmélünk, milyen könnyelműek voltunk. Ebben a késői rózsában érezzük csak igazán az elmúlt nyár minden szépségét, kincsét, ezzel a késői rózsával bucsuzunk mindentől, amit bucsu nélkül hagytunk elmenni tőlünk örökre...

Még egyszer, utóljára, fellebog egy elkésett piros lángocska a kertben, még egyszer énekel egy tűnő dalt a nyárról, aztán elmegy ő is, mi pedig úgy nézünk utána, mint akik csak most sejtik meg, mi volt az, amit elvesztettek... Nemso-kára jön a tél és jégvirág nyílik az ablaküvegen... (—any.)

Névnap F. hó 12-én este a városi tisztviselők élén Horváth László h. polgármestert köszöntötte dr. Förster Kálmán polgármester népnapijának előestéjén. A polgármester — aki az ünnepeltetésnek nem hive — megilletődve köszöntö meg a kártársi üdvözlést.

Iskola igazgatói kinevezés. A vallás és közoktatásügyi m. k. miniszter a teljes szolgálati idejét kitöltött Sztankovics János utódául Korompay Kálmán áll. el. iskolai tanítót nevezte ki. Sztankovics János érdemeiben gazdag és hadifogságot járt életéről lapunk jövő számában emlékezünk meg. Korompay Kálmán hadviselt emléklapos tisztnek, a városi turisztikai élet fellendítése körül szerzett érdemeit is ismerve, szívből gratulálunk az előléptetéshez.

Köszönetnyilvánítás. Megboldogult és sokat szenvedett jó férjem elhalálozása alkalmából a velem és családommal szemben bármimódon megnyilvánult megható és jóleső részvételért ezúton mondunk hálás köszönetet.

Özv. Lesták Jánosné és gyermekei.

EUROPA
HIRSZOLGÁLATÁT
HOZZA
TELEFUNKEN
240V.

Kárpát is hangos!
KÉSZPÉNZ ÁRA 198 PÉNGŐ

A kárpáti téli csata.

A m. kir. Hadilevéltár most adta ki a világháborúról irt, nagy összefoglaló művének 8. kötetét. Ebben a kötetben jelent meg a világháború egyik legnagyobb csatájának: a kárpáti téli csatának története.

A világhábrú kezdetén a Monarchia nehéz külpolitikai helyzetben várta az eseményeket, mert hiszen déli szomszédaink is készülődtek az entente oldalán való közbelépésre. Szükséges volt tehát az oroszokra minél előbb, minél nagyobb csapást mérni, hogy ezáltal még idejében meggondolásra készítsük az ellenünk hadbakészülőket. Ezenkívül Przemysl várának egyre nehezebb helyzete is felmentést követelt. Mindezek hatása alatt határozta el a Monarchia hadvezetősége az 1915. évi nagy téli csatát.

A támadásra folvonultatott csapatokat hó és jégborította hegyek között esőben, szélben, hóviharban kellett felvonultatni és harcra vinni. Pihenésről, vagy legalább időnkénti fedett szállásról szó sem lehetett.

A seregeink ellen állított orosz délnyugati arcvonal vezére Ivanov tábornok volt, aki serényen szorgalmazta az oroszok téli támadását. Ivanov parancsnoksága alá az orosz 3., 4., 8., 9. és 11. hadsereg tartozott. 1915. január 20-án adta ki a parancsot a támadásra. Feltétele szerint a Nagy Magyar Alföldre való orosz betörés az osztrák-magyar Monarchia összeomlását és a különbéke megkötését eredményezte volna. Támadásának másik célja a készülődő magyar támadás megelőzése volt.

A magyar vezér, Conrad és Ivanov között lényeges különbség volt. Conrad „bensőséges meggyőződésből” cselekedett. A Monarchia szempontjából valóban sürgős volt a támadás. Mivel Przemysl felmentése is beletartozott a kárpáti csata tervébe, a támadást a legrövidebb irányban s így a legnehezebb terepen kellett megindítani. Ivanov várhatott volna tavaszra, őt azonban — orosz megállapítás szerint — a becsvágy és hűség vezette.

A nagy téli csatában egyik fél sem tudott döntő győzelmet aratni. Conrad nem menthette fel Przemysl várát, Ivanov pedig nem hatolt át be az Alföldre. Mindkettőjüket legyőzte a lakatlan és járhatatlan hegyes és az 1915. évi kivételesen hosszú, kegyetlen tél. Ez a zord időjárás erőszakolta ki a kisebb-nagyobb

hadműveleti szüneteket és végül is a harc fálbeszakítását.

A téli csatában harcolt a magyar csapatok túlnyomó része. Ott küzdött a 12 magyarországi közös hadosztály közül tíz; a nyolc honvéd hadosztály közül hét és az öt magyar lovashadosztályból három, az északi hadszíntéren még meglevő három népfőlkelő dandár ott küzdött az ujonnan alakult 51. honvéd és 54. közös hadosztály, az első népfőlkelő huszárdandár, végül a német és osztrák csapatok kötelekében harcolt 18 magyar menet-, népfőlkelő és hadtápszázaló.

Egészen feltűnő, hogy a Monarchia hegyvidéki csapatainak csak a fele harcolt különös véletlen folytán a Kárpátokban. A másik fele éspedig a II. hadtest Nyugatgaliciában, a XII. hadtest az akkori Orosz-Lengyelországban, a XV. és XVI. hadtest a Szerémségen volt. Viszont a magyar alföldi csapatok kivétel nélkül a Kárpátokban küzdöttek. „Ezek a szívós, keménykötésű magyarok az előtűk teljesen idegen terepen és számukra szokatlan zord éghajlatban is bámulatosan beváltak, bár a veszteség ezeknél is nagy volt. Csakis a legedzettebb szervezet dacolhatott a hóban-jégben, szabad ég alatt töltött hónapokkal... Igen sok baj volt a bakancsokkal és csizmákkal, amelyek 8—10 napos használat után teljesen tönkrementek. Nincs hadosztály amely ezt a tényt ismételtelen ne jelentette volna. Lelketlen, hazaáruló hadiszállítók papírtalpu bakancsokat szállítottak.” De a nagy téli küzdelem a nagyszerű csizmákkal ellátott oroszokat is megviselte.

Az 1915. január 1-től április 30-ig terjedő időben az északi hadszíntéren küzdő osztrák-magyar haderőt tetemes veszteség érte. Tegyük hozzá, hogy a zord időjárás által okozott létszámcsökkenés jóval nagyobb volt, mint a véres harcokból adódó veszteség. A kárpáti téli csata veszteségéhez hozzá kell még számítani a Przemysl várban elfogott 120.000 löny helyőrséget.

Az oroszok veszteségéről nincsenek részletes adataink. Körülbelül a téli kárpáti csatában ugyanannyit vesztek, mint az osztrák-magyar haderő. Az orosz hadvezetőséget azonban sokkal érzékenyebben érintette a túlzott löszerfogyasztás és a hadianyagban elszenvedett vesztesége, mert egészen nem tudta pótolni, mint ahogy ez a kárpáti téli csatát követő hadműveletek alatt kiderült.

Figyelem! Ma (szombaton) d. u. 6 órákor nagyfontosságú gyűlés lesz a M.A.N.S.Z. rendezésében az ipartestület székházában. A Mária kongregáció és leányegylet énekkara és egyéb rövid műsor keretében tartja meg előadását a Magyar nő kötelességéről dr. csiksomlyói Csiky Jánosné bpesti kiküldött. Beléptidő nincs, önkéntes adományokat charitatív célokra köszönettel fogad a rendezőség.

Előfizetési felhívás! Lapunk jó akaratú támogatóit, barátait tisztelettel kérjük, hogy becsületes törekvéseinket, amit szerény hétilapunk fenntartásával, leginkább helyi jellegű, de közérdeket szolgáló írásaink útján kifejezésre juttatni kötelességünk, előfizetésekkel, vagy cikkekkel támogatni sziveskedjenek. **Nem a hátmögötti gáncsoló kritika, hanem az írásban lefektetett véleménynyilvánítás a nehezebb és hasznosabb!** Köszönjük az új előfizetők támogatását. Szerk.

„A zsidótvénnyel kapcsolatos földbirtokpolitikai kérdésekről, annak végrehajtásáról és ezzel kapcsolatban a föld, illetve a házhely-igénylésekkel kapcsolatos tudnivalókról, valamint a gyümölcsösök telepítéséről és gondozásáról” címen Biber Károly a város m. kir. gazdasági felügyelője, gazdasági előadást tart f. hó 16-án (hétfőn) este 6 órai kezdettel a Salgótarjáni Ipartestület székházában. (A város a maga részéről az érdekelteket és a gyümölcsstermeléssel foglalkozók figyelmét felhívja az előadásnak való részvételre.)

Mestervizsgára készülők figyelmébe! Az Ipartestület Országos Központja a m. kir. iparügyi miniszter 23.819/1939. sz. rendelkezése értelmében minden hó elsején kezdettel 10 napos, összesen 10 órából álló ipari, közigazga-

tási és gazdasági ismereti tanfolyamokat rendez. A tanfolyamokon szakelődők ismertetik, illetőleg összefoglalják a mestervizsgálatokkal kapcsolatos általános és részletes ipari, közigazgatási, társadalombiztosítási, adózási kérdéseket, a munkaidőre, munkabérré, fizetési szabadságra stb. vonatkozó rendelkezéseket. Az előadások minden nap este 8 órától az IPOK (Budapest, VII. Erzsébet-körút 9. II. I. 3.) előadói termében tartatnak. A tanfolyamok részvételi díja 3 pengő. Jelentkezni lehet az Ipartestület Országos Központja hivatalos helyiségében vagy írásbelileg.

Medve a medvesben. Az erdő-őrök állítólag egy hatalmas barnamedvét láttak a napokban a környékbeli erdőkben csatangolni. Ha a hírek hitelt lehet adni, lengyelországi medvéből van szó. Ugyanis a vadállományban gazdag lengyel Kárpátokból a háborús lövöldözés előzte a vadakat is és azok az életösztől hajtvá világgá mentek. A bátor vadászok megindultak, hogy a ritka vadat elejtsék. A medve bőrére azonban előre ne igyanak, mert hátha sötétszörű házi sertés kóborlása hozta izgalomba a fantáziákat.

Megóvják a buza termelői árát. A hivatalos lap kormányrendeletet közöl a buza termelői árának megóvásáról. A rendelet a buza termelői árának megóvása végett megtiltja és büntetés alá helyezi a buzának a Futura által fizetett árnál alacsonyabb áron történő vásárlást, ha ennek célja további eladás, vagy feldolgozott állapotban való forgalomba hozatala. Alacsonyabb vételár fizetése esetében az eladó a vételár megfelelő kiegészítését követelheti.

Egy alig használt, duplakeresztburosról, rövid, kiváló zongora eladó. Cím a kiadóhivatalban.

ORION
044

Az idény legnagyobb meglepetése!
Szuper rádió melynek kp. ára csak 247.— pengő

A fenti ajándékokat a lakásán is BEMUTATJUK

KEMÉNY
RÁDIÓSZAKÜZLET

Salgótarján Főter 7. Tel.: 119.

Szüli értekezlet volt f. hó 13-án délután 3 órakor a bányatársulati el. iskolában. A megjelent szülőkhöz és azon keresztül az elmaradt szülőkhöz Blánár Sándor igazgató tanító mondott megszívlelésre érdemes, sok hasznos tanácsot. Meleg, gyermekszerető és a szülők gondját, körülményeit jól ismerő sziv szólt meg Blánár Sándor beszédében. A gondos tanítói lélek, a szolgálatkés pedagógus kérte közös munkálkodásra a sokszor járatlan szülőket, akik meghatva köszönték meg a jelenlevő tantesületnek lelkiismeretes fáradozását.

Nyílttér.

A Salgótarján Füleki utca 7 szám alatt levő ingatlant megvettem. Az esetleges követelésekről, melyek ezen ingatlant — tudtomon kívül — terhelnek, 8 napon belül kérek értesítést.

Salgótarján, 1939. október hó.

vitéz Ambró Andrásné Székely u. 6.

Pályázati hirdetmény.

A Salgótarjáni és Salgótarjáni Járási Ipartestület, a megüresedett ipartestületi jegyzői állás betöltésére pályázatot hirdet.

Pályázati határidő: 1939. év október 25. este 7 óra.

A pályázat feltételei és egyéb részletei Zsiday István ipartestületi elnöknel tudhatók meg.

Salgótarján, 1939. október 12.

Ipartestületi Elnökség.

HIRDESSZEN

A MUNKÁ
Politikai hetilapban

SPORT

LAFC--SSE 3:0 (1:0)

SSE pálya.

300 néző.

Bíró: Zeltner.

SSE: Vécsei — Sümegi, Kertes — Maros, Hernádi, Mester — Horváth II., Tóbiás, Szebehelyi, Szabó II., v. Majoros.

LAFC: Eszter — Kosztály, Tolmácsi — Radó, Molnár, Hegedüs III. — Lukács, Hegedüs II., Kovács, Pentka, Trenka.

Zuhogó esőben vagy 5 perc késéssel indul a játék. A losonciak centerének nem jött meg az igazolása s a bíró még fényképezve sem engedi játszani. Végül a tartalékot állítja be a LAFC, s az intézőjük a bírónál óvást jelent be.

Lagymatag mezőnyjáték folyik s míg a SSE egy komoly támadást nem tud összehozni, addig a Trenka váratlanul lerohan, centeréz, Vécsei is fut a labdára, de Kovács előbb éri el s az üres kapuba lö 1:0 a 18. percben. A SSE most erősít, Szabó II. a tisztán álló Majoros elé passzol, aki közelről a sarokba lö, de Eszter szögletre öklöz. Pár perc múlva újra szöglet, de a berugásból Maros fölé lö. Majd újra Maros lö, a labda a bekkéről Szebehelyi elé pattan, aki a 11-es tájáról mellé lö. Horváth lö magas bombát, de Eszter a lécs fölé üti. Még néhány rohamot vezet a SSE, azzal ki is adta minden erejét.

A II. félidő 3. percében Vécsei alig csípi el Trenka lövését. A 6. percben Lukács tör a kapura, Vécsei szokott nagy ugrással éri csak el, de a kapufának öklözött labda visszapattan Lukács elé, aki nek új lövése Kertesről megy korrer. A 23. pecben kavarodás támad a SSE 16-án. Kovács zavarja Sümegit, aki úgy látszik a kapuval szemben állva, hátrahúzni akarja a labdát, de rosszul találja el s Vécsei hiába ugrik, ideális felsősarok-gól rázza a hálót 2:0. 2 perc múlva bár a labda a tájékon sincs. Hernádi — aki ilyenkor is gyakran „faultol” — gáncsol a 16 on belül, a bíró azonban éppen odanézett és 11-esít. Kovács berugja 3:0. 5 perc múlva Kostyál kezel, az is 11-es, de Mester lövését Eszter kivédi. SSE most már kapdos, csapdos, míg a LAFC továbbra is támad. A meccs végén a LAFC az óvást visszavonja.

A SSE veresége megérdemelt. A LAFC minden része jobb volt. A SSE-ben összjáték nincs! A csatárok löni nem mernek! És nincs közepén egy ember, aki irányítana!

Jók: Kosztály, Tolmácsi, Hegedüs III, Kovács, ill. v. Majoros.

Szögletarány: 1:7.

SSE II.--BSE 9:1 (3:0)

A baglyasiak az első félidőben még úgy-ahogy ellenáltak, a második félidőben azonban csak futkostak a labda után, de sosem érték el. Gólok: 14. percben Molnár 1:0, 33. perc Kovács 2:0, 39. p. Kovács fejjel 3:0. II. félidőben: 2. p. Si-

pos 3:1, 6. p. Kovács 4:1, 12. p. Erdélyi 5:1, 34. p. Tadic 6:1, 41. p. Tadic 7:1, 43. p. Molnár 8:1, 45. p. Szafián 9:1.

Jók: Erdélyi, Kovács, Tadic.

M. Nagy Lajos

URIDIVATÜZLETÉT

kész férfi ruhák árusításával kibővíve, a Fő-utca 21 számú épületbe helyezte át. Rak-tárát városunk legényeinek megfelelő finom árukkal du-san felszerelte.

A kávé és teafogyasztás szabályozása. A hivatalos lap vasárnapi száma rendeletet közöl, amely a szeptember 25-én ideiglenesen zárolt kávé és teára az augusztus 26-iki kereskedelmi árak kétszeresének megfelelő rendkívüli illetéket vet ki, amelyet természetesen a jelenlegi készletek után is le kell róniok nemcsak a kereskedőknek, hanem azoknak a magánszemélyeknek is, akiknek birtokában a meghatározott mennyiségű felüli kávé és teakészletek vannak. A kormányt ezeknek a magas illetékeknek a megállapításakor csupán a fogyasztás korlátozásának szükségessége vezette, nem pedig pénzügyi szempontok. A betegek, gyermekek és más arra utaltak érdekeit szem előtt tartva, egyidejűleg felszabadította azonban a kormány a kakaókészleteket is éspedig minden további megterhelés nélkül, hogy ehez a tápértéket is képviselő cikkekhez a közönség változatlan áron juthasson hozzá. Ugyancsak változatlan áron szabadulnak fel a borskészletek is.

Ingyen szőlőt kapnak a kárpátaljai iskolás gyermekek. Kárpátalján három északi járásban 164 magyar-orosz iskola 25.000 növendékének szőlővel való ellátására a földmívelésügyi minisztérium ungvári kirendeltsége mozgalmat indított. Az ingyenszőlőakció keretében két héten keresztül minden nap negyed-negyedkilő szőlővel látják el a magyar-orosz elemistákat. A földmívelésügyi minisztérium ungvári kirendeltsége az akció céljára hét és fél vagon Kárpátalja egyéb területén termő csemegeszőlőt vásárolt fel. Az akció szeptember 28-án kezdődött.

Bányamozgó hír. A baglyasaljai bányamozgó október 15-én, vasárnap délután fél 4 és este 8 órai kezdettel CSIL-LAG SZÜLETETT címen, egy fiatal leány karrierjét, aki a dicsőséget odadta a szívét, gyönyörű fölvetetekkel s igen bájos mesével bír. „Technicolor”, eljárás színezett filmet mutatja be műsorán, amelyben a főszerepeket Janet Ganinor és Frederick March játsszák. A műsort kiegészíti: „Mesés tájak”, c. kulturfilm és a Magyar világhíradó. Karancsbeszéből a villamos vonat csak a délutáni előadásra közlekedik.

A kormány rendeletei a lövész és a honvédelmi munkakötelezettségről. A kormány rendeletet adott ki a lövész-kötelezettség teljesítésének részletes szabályairól. A kötelezettség célja a honvédség I. tartalékának és 1. póttartalékának körében a hagyományos magyar katonai erények ápolása, a katonai tudás és ismeretek megőrzése és továbbfejlesztése. A lövész-kötelezettség a rendes tényleges szolgálati kötelezettség alapján teljesített tényleges katonai szolgálathoz befejeztével, póttartalékosoknál az első katonai kiképzés befejeztével kezdődik és annak az évnek december 31-ig tart, amelyben a tartalékos, illetve a póttartalékos a 42. életévét betölti. A lövész-kiképzési év minden év szeptember 1-én kezdődik és június 20-án végződik. A lövész-kötelezetetteknek egy lövész-kiképzési

év alatt legfeljebb kilenc hónapon át havonként egyszer, évi 36 órában vehetők igénybe a lövész-kiképzés céljaira. A honvédelmi munkakötelezettség szabályozásáról szóló rendelet kimondja, hogy nemre való tekintet nélkül minden olyan személy, aki 14. életévét betöltötte és 70. életévét túl nem haladta — köteles arra, hogy a honvédelem érdekében testi és szellemi képességének megfelelő munkát végezzen. Jogi személyt is lehet megfélemlő munka teljesítésére kötelezni. Nőket honvédelmi munkára elsősorban önkéntes jelentkezés alapján kell alkalmazni. A honvédelmi munka igénybevételét a nélkülözhetetlenül szükséges mértékre kell szorítani. Béke idején 42. életévüket betöltött személyeket kiképzésre vagy gyakorlatra igénybe venni nem lehetett.

Konzervgyártat létesít Mohácson és Siklóson a kormány. A baranyai rekordszilvatermelés megfelelő értékesítése érdekében Szentlőrincen, Mohácson és Siklóson felállított nagyteljesítményű aszalók mindenben megfelelnek a hozzájuk fűzött várakozásoknak. A ki-

tűnő eredmény folytán a földmívelésügyi kormány nemcsak azt helyezte kilátásba, hogy Baranyában szaporítani fogja az aszalók számát, de arról is előrehaladott tárgyalások folynak, hogy Mohácson és Siklóson konzervgyártat létesítsenek, főleg zöld-ségfélék feldolgozására. Ezzel a baranyai termelők új exporthoz jutnának leginkább Németország felé, ahol a zöldségkonzervek iránt mindig nagy a kereslet.

Salgótarján m. v. polgármesteri hivatalától. 14107/1939. szám.

Másolat.

A kukorica-báncsot a gazdák eddig eltűztették, feletették, vagy elszórták. A kukoricabáncsot, mint takarmánynak alig van több tápértéke mint a szalmának. A kukoricabáncsot nem érdemes etetésre felhasználni, ha más módon is lehet értékesíteni. A kukoricabáncs ipari feldolgozását sikerült megoldani és így a kukoricabáncs (fosztás) a szalma áránál 50%-al jobb áron lehet értékesíteni. Felhívok minden gazdát, hogy a kukoricabáncsot gyűjtse össze, száriisa ki, de saját érdekében válogassa ki belőle a penészes leveleket, mert azok értéktelenek. A kukoricabáncs beváltása október havában kezdődik meg és addig tárolják házáraz helyen. A beváltás részletei felől újabb hirdetményben fogok rendelkezni. A mai háborús világban a hazának szüksége van a kukoricabáncsra, mint nyersanyagra, olyan nyersanyagok póllására, amelyekkel eddig külföldről szereztünk be. Tartsa tehát mindeki kötelességének, hogy a kukoricabáncsot gondosan őrizze meg, míg annak beváltása megkezdődik.

Salgótarján, 1939. szeptember 30.

A polgármester helyett:
Horváth
Istvánok.

APOLLO MOZGÓ

Október 14, 15, 16 és 17-én

Deanne Durbin bűbajos filmje:

3 KIS ANGYAL

Vígjáték. Főszereplők
Deanna Durbin, Helen Parrish

Október hó 18-án és 19-én
Csak 16 éven felüliek részére

KÖDÖS UTAK

A franci filmgyártás remeke.
Fősz.: Jean Gabin, M. Simon.

Miért késik az Országos Mezőgazdasági Kamara megalakulása?

A napi sajtóban tavasz óta a legkülönbözőbb hírek keltek szárnyra a Központi Mezőgazdasági Kamara késedelmes megalakulása miatt. Minthogy a késedelemben a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara ujjaalakulásával kapcsolatos rendkívüli nehézségeknek is döntő része van, szükségét látjuk a nagy nyilvánosság tájékoztatása céljából közölni a következőket:

A Tiszajobbpartján a Kamara alakulásával kapcsolatos késedelem tulajdonképp már a névjegyzékek összeírásánál leli gyökerét, amennyiben közel 100 esetben hibásan történt a választók összeírása. Sőt az is többször előfordult, hogy a községi mezőgazdasági bizottsági választói névjegyzékeket kétszer küldötte vissza a Kamara korrigálás végett. Természetesen ahol ismételt hibásan lettek a névjegyzékek a községi jegyzék tulterheltsége folytán kitöltve, tehát a kuriák nem lettek kellően figyelembe véve, ott hosszú hónapok teltek el, míg a községi mezőgazdasági bizottságok megalakítására egyáltalán sor kerülhetett.

Utána ezt követően a községi bizottságok ismét közel száz esetben hibásan is alakultak meg. A megalakulásnál ugyanis a különböző csoportokra nem voltak mindenütt kellően tekintettel. Különösen sok hiba történt az olyan csoportok kiegészítésével kapcsolatban, amely csoportok választók hiánya miatt képviselő nélkül maradtak. A Kamara ezeket a törvénytelenül végrehajtott választásokat mindenegyes esetben észrevételezett választások legfőbb részét az illetékes közigazgatási hatóságok által megsemmisítették. Számos esetben fordult elő azonban, hogy ezek a községi mezőgazdasági bizottságok másodjára is szabálytalanul alakultak meg a Kamarának a megsemmisítés érdekében újabb lépéseket tett. Eközben Isten jóvoltából múlt év őszén felszabadult a megszállt Felvidék egy része a majd folyó év tavaszán egy további része, amely területekből viszont nemcsak Abauj, Gömör, Nógrád és Zemplén vármegyék területei csatoltak miniszteri intézkedéssel a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamarához, hanem Ung vármegye is. Közben azonban

mikor már a mezőgazdasági bizottsági választások a kiegészült csonka járáások területén is csaknem mindenütt megalakultak, két vármegye új közigazgatási beosztása miatt két járás mezőgazdasági bizottságának az ujjaalakulására nem volt lehetőség. Az új közigazgatási beosztás megteremtése után viszont a választás körül felmerült további hibák egész a legutóbbi napokig megakadályozták a Zemplén és Nógrád vármegye mezőgazdasági bizottságainak megalakulását. A fenti körülmények következtében Zemplén és Nógrád vármegye kamarai tagválasztó közgyűlése csak október hó folyamán lesz megtartható, s tekintve, hogy a választás jogerőre emelkedéséhez 15 napi határidőre van szükség, a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara csak november hó második felében alakulhat meg és választhatja meg az O. M. K. tagjait.

A fenti tény megállapítását a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara azért tartotta szükségesnek, mert a legkülönbözőbb hírek keltek már hónapok óta forgalomba az Országos Mezőgazdasági Kamara megalakulásának késedelméről. Amidőn a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara ujjaalakulásának az őt nélni hibájából előállt késedelemért a felelőséget vállalja, egyben azt is megállapítani kívánja, hogy a kamara-kerület közigazgatása részéről is a legnagyobb igyekezettel kezelték a megalakulás ügyét, amely tényekről természetesen az illetékes kormánytényezők már régen tájékozva vannak. Amennyiben a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara, — amelynek vármegyéihez a magyarlakta felvidéki területek felszabadulása kapcsán a legtöbb község csatoltatott, — felületesen és lelkiismeretlenül járt volna el, ha elnézte volna a nyilván tájékoztatásból fakadó szabálytalanságokat és a törvény rendelkezéseivel ellentétes hibákat, az esetben ugy a miskolci Kamara, mint az Országos Mezőgazdasági Kamara talán 2-3 hónappal előbb megalakulhatott volna. A magyarlakta felvidéki területek ismételt felszabadulása következtében elrendelt új közigazgatási beosztás miatt azonban a Kamara szabályszerű megalakulására számottevő idővel előbb nagyobb erőfeszítésünk esetén is aligha kerülhetett volna sor.

Hegedűfelszerelések,

Fotóalbumok,
Bőröndök,
Aktatáskák,
Csavarós írónok,
Töltőtollak

Végh Kálmán

könyv- és
papírkereskedésében
kapjátok.